№ 9402 1916 ՅՈՒԼԻՍ 6/19 ՉԱՐՇԵՆՊԻՀ 6 ԹԻՎՈՒՆ 1332 32ԻՆԱԿ ՄԷՆԷ

جريدهٔ شرقيه
(تاريخ تاسيسى ١٢٩٣)

ԱՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

ԵԷՎՄԻ ՍԻՅԱՍԻ ԼԿԱՉԷԹԱ
Թարիխը թէէսիսի 1877

صاحب امتياز اغوب جوملك
مؤسسى ديكران جوملك
بك اوغلنده كوچك بارمق قپوده ابيل
سوقاغنده ١٣ نومرولى دائرهٔ مخصوصه سنده

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԶԱՑ Վ.Ի ՄԻԻՏԻՊԻ
ՏԱՎԱ ՎԷՔԻԼԻ
ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ
Միւեասիսի : ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ
Պեյօղլրնցա Ֆիւշիւֆ Բաբ-ֆաց Դաբուտս
Իպիլ սոգաղրնցա No. 13
20 ԲԱՐԱ

ՀԱՐՊԸ ՈՒՄՈՒՄԻ

Ուլիս 5 թարիխի գարաբկեանը ումինին թիպլիզը rհամիսի տիր:

1.—Թարապլուսը Ղարպատ Իսթանբարա, Մըսրը զարպլնատ Ինկիլէզ գարշը մուվաֆֆագիյէթլէ իճ-խիլմէքատէ օլան հարաքեաթը տանիյէ տայիր մէվսուզ մէնպատան զրզմըզ եէնի մալիւմաթտա պու թըզալարատա միւճահիտիյնին սէվզ խարէսինէ մէմուր օլուպ ախիրայա նիսպէթէն բաշա ըիւթիլէ լիֆտի վազիֆէ իսէն նուրի Ինկիլէրին իլան իթմիշ օլաբգլավէճլէ, մուհարէպէլէրին պիրինատ խա օլմուշ սէյիլ տիր, էլեէվմ պերաթ տըր վէ պէոյիւք պիր դայրէթ-քէնտիսինէ մէվտու. վազիֆէյի իս-թիմէքատէ տիր: Մըսրատա ճիվատա միւճահիտին իլէ պիրլիքատէ ալիանլարա դարշը մուվաֆֆագի-էլէ վէ իթալիանլարըն հէզիմէթիլէ թիմէլէնտիրտիկի սոն մուհարէպէատէ 0 զապթ իլէ 6000 էսիր ալընմըշ պունատ պաշգա 24 թոր իղթինամ տիրմիշ տիր: Մըսրատա իլէ ճիատ-ի մէվզուլարը էլեէվմ միւճահիտիյ-ն էլինատ տիր. պու իքի մէվզու իլէ տիրլի արասընտա ինգիլիզ ալանլարատան պրագըլմամըշ տըր: Մըսրրըն դարուլարընտա տախի միւճահի-ին հէնուզ թաֆսիլաթը կէլմէյէն վաֆֆագիյէթլի մուհարէպէլէր նաբ-ատա տըրլար:

2.—Իրագ ճէպհէսինատ Ֆէլահիյէ թըզրաը վազիյէթինատ թէպլատիւլ տըր: 20 թէմուզատա հարպ թայ-գիմի չիֆթ սաթէլը պիր Ինկ.թայ-սինէ սաթէլիյէ հիւճում իթմիշ. պու նէթիճէ իլէ խատարա օղ-ատան տիւշմէն թայհարէսի բէք զրատ ալանը հարէքէթլերիյլէ տիւշմէն ալանը կէրիսինէ սուգութ իթմիշ տիր: Ֆէլահ մանթըգատընտա միւճահիտին ատկար միւքրեզելերիմիզ տիւշ-ատատ ուրուկհահարընա վէ մէնդիլ ալանլարընա մուվաֆֆաղիյէթլի պաս-ատար նաբմագատա տըրլար. սոն կիւն-նուֆուզ տըր: Օնատան չիքհայէթ մի՞ իսէլիմ. խայր, ոնը մէհտ ու սէնա՞ մը իսէլիմ. ճէվապա իհթիսար իսէմմ: Մուճիրը խոթիհզա պիր նէզաքէթ-լէ, պէլքի զայէթ արիսթօգրաթիզ օլան պիւրուսէթլէ, պանա պիր սէօ-սէօյլէմէզ. պէնի՝ ֆանթազիյէլերիմէ կէօրէ հարաքէթ իշիւն սէրպէսթ պը-րագըյոր, հէր իսթէտիկիմի վէ հէր եաբաբընը էյի պուլըյոր, լաքին հիչ պիր վագթ,—էյի տիրնէյինի զ, սէվկիւ-լիւ էվէլինատ,—հիչ պիր վագթ, հաթ-թա իղտիվանընդրդն իլէ կէճէսինատ պիլէ պանա սամիմի կէօրիւնէճէք նէ-զաքէթլի պիր սէօզ, խօշա կիսէճէք պիր լաֆ պուլմամըշ տըր: Թէճրիւպէ-լերատ մէնզիլ իսաթթընատա իղթինամ օրընան 7 սէֆինէ քեամիլէն էրզադ իլէ տօլու օլաբղը հալատ էլիմիզ կէչ-միշ տիր: Նէճա իլէ Զէպիր հավաիսինատ միւթէհաչչիւտ զուվվայի սալիյէ վէ միւճահիտիյնիմիզ ումում զօմանատանը էմիր Սուուտ պէն Բաշիա բաշատան ալընան սոն խատարէպ Պասրա հավաիսինատ թէսատիւֆ իտիլէն Ինկիլիզ միւֆրեզելերինին քէրիշան իտիլարիկի վէ պիր Ինկ. թայհարէսինին եէրէ տիւշիւրիւլերէք իղթինամ իտիլտիկի պիլտիրիլմիշ տիր:

3.—Իրան ճէպհէսինատէն եէնի մալիւմաթ կէլմէմիշ տիր:

4.—Գաֆգաս ճէպհէսինատ սաղ ճէ-նահատա կալընընզ իլէրի միւֆրէզելեր արասընատա էհէմմիյէթսիզ միւսատէմ-էր օլմուլ տըր: Մերքէզտէ գարշըլըգ-ը քէչֆ թէարրուզի մուհարէպէլերի կաբըլմագատա տըր: Սոլ ճէնահրն վա-զիյէթինատ թէհավվիւլ կօզ տըր:

5.—Պիր տիւշմէն թայհարէսի Պու-լայիր իսկէլէսի ճիվարընա թէէսիրսիզ 3 պօմպա պրագմըշ վէ թօրճը աթէշ-լերիմիզէ ատֆ իտիլմիշ տիր:

6.—Տիկէր ճէպհէլերատ չայանը ի-չար հատիսէ օլմամըշ տըր: Մ.

ԻՊՆ ՌԷՇԻՏ ՀԱՋԻԷԹԼԻԻՆԻՆ ԹԱԼԹԻՖԻ

Պասրա վէ Զէպիր թարաֆլարընատ Ինկիլիզլերէ գարշը հարաքեաթը հար-պիյէյի մուվաֆֆագիյէթլէ իտարէ իսէն վէ ախիրէն Ինկիլիզլերին պիր թայ-հարէսինի իղթինամ էյլէյէն Եվ էմիր Սուուտ պէնը Ռէշիտ հալրէթլերինին էօթէատէն պէրու հիւքիւմէթը Սէնիյէյէ վէ Խիլաֆէթը Իսլամիյէյէ գարշը կէօս-թէրտիկի սատագաթ վէ մէրքէզիյէ-թինէ միւքահաթաթէն պաշ զօմանատանը ադամըմզը Զաթը էշրէֆը հագրէթը Խիլաֆէթքէնահիւնքէնտիլերինէ ճա-իլէ Զէպիրատ միւթէհաչչիտ ատաքիր վէ միւճահիտիյն ումում զօմանատանը իւնվանը վերիլմիշ վէ մուրասատա պիր ղըլընճ իլէ մուրասատա Օսմանի նշանը վէ ալթուն կիւմիշ մուհարէպէ Իմթի-յազ միտալեալարը պախշ վէ իթատը սուրէթիյլէ թալթիֆ օլունմըշ տըր: Պու վէճհլէ թէվսիմվէ թալթիֆինէ դար-գիմիզ իրադէն տրատմըզատա պիր մանիա պուլընտըղընը հրատ իսիյորըմ: Պու էլեմլի հագիգաթը պիտայէթինտէն պէրու պէն տէ պիլմէմ նէտէն մուզտարըլըմ: Իլք պահարատա Ալճէ-ռիատա միւվաֆէլէթիմիզատէ, պու կիւ-ղել մէմլէքէթատէն խոշլանատը: Օրան ճիվարընատա միւքէլլէֆ պիր խանէ քի-բալատրդ: Պու խանէնին իսմի Սիտի-Պէյարէս տիր: Պուրատատ իդամէթիմիզ-ին իլք կիւնլերինատ Գլոսա զանն ի-ատերին քէնտինատէն վազ կէչմիշ իտի. թապիյաթը տա եէվմը հարաքէթինատ օլուուզը կիպի պամպաշգա օլտու: Հէր հանկը ատֆա Բարիզատէն մէքթուպ ադիլիկիմ բաղմէն տրատմըզատա պիր մանիա պուլընտըղընը հրատ իսիյորըմ: Պու էլեմլի հագիգաթը պիտայէթինտէն պէրու պէն տէ պիլմէմ նէտէն մուզտարըլըմ: Իլք պահարատա Ալճէ-ռիատա միւվաֆէլէթիմիզատէ, պու կիւ-ղել մէմլէքէթատէն խոշլանատը: Օրան ճիվարընատա միւքէլլէֆ պիր խանէ քի-բալատրդ: Պու խանէնին իսմի Սիտի-Պէյարէս տիր: Պուրատատ իդամէթիմիզ-ին իլք կիւնլերինատ Գլոսա զանն ի-ատերին քէնտինատէն վազ կէչմիշ իտի. թապիյաթը տա եէվմը հարաքէթինատ օլուուզը կիպի պամպաշգա օլտու: Հէր հանկը ատֆա Բարիզատէն մէքթուպ

թըլմասը ֆիքրի իլէ մէշղուլ օլմագատա տըր: Պունատան տօյայը էլեէվմ մուխ-թէլիֆ հարպ ատանէլերինատ ճէրէյան իսէն վէգայի Ռումանիանը իթթիֆաք էյլէյէճէկի թավը ու հարաքէթ իշիւն հայիրը էհէմմիյէթ տիր: Ռումանիա հիւքիւմէթի հարպա ատախլ օլմագ ի-չիւն էն միւնասիպ ֆըրսաթը զայպ իմմէք իսթէմէսիկինատէն պիլիսատա Պուգովինա վէ Կալիցիատա վուգու պաւրմագատա օլան մուհարէպէլերի պէօ-յիւք պիր սիրգաթ վէ իթինա իլէ թատիրպ էյլէմէքատէ տիր: Թատիի տիր քի, Ռումանիա հիւքիւմէթի տա-խի տիւշմէնլերիմիզին կէչիճի մուվաֆ-ֆաղիյէթլերինի թագտիր խուսուսը-տա էսքիինէ նիսպէթլէ չիմտի տատա զիյատէ միւսարլատ վէ ԱՀճրիւպ բէյ-տա էյլէմիշ տիր: Ռուս օրտուլարը Գարբաթլարը կէչտիքճէ Ռումանիա հիւքիւմէթի իթթիլաֆը մուզաֆֆէր-յէթը գամիյէ իմիալէրինէ էհէմմիյէթ վէրմէյէճէք վէ Տէօրթլեր Իթթիլաֆը-նա իլթիհաք էյլէմէյէճէքտիր: Պիր ատէհար-պա կիրմէտէն էվվել մանսուլաթը թօր-լամագ, հատատ պէմանընը կէչիրմէք վէ օրտուտա վէ պիլիսատա թօրլար ի-չիւն հրատ իսիյէն ճէպխանէ ֆըզատ-նընը լղալէ էյլէմէք Ռումանիանը վէ-րէճէկի զարարա իճրատ թէէսիր էյլէ-մէքատէ տիր: Մա մաֆիհի տիկեր թա-րաֆատան աչիքեար օլան պիր ճիհէթ տէ վար տըր քի, օ տա Գրաթիյանու զապինէսինին Ռուսիա իլէ միւթթէ-ֆիգլերինէ գարշը Ռումանիանը պի-թարաֆլըզընը թէճանիւտ էյլէմիշ օլ-մասը, Իթիլաֆը, քէնտի թարաֆլա-րընա իլթիհաղ էյլէմէք իշիւն Ռումա-նիայա վատ իթթիֆաքլերի մուքեաֆաթ-լարը աթիրէն եէնիտէն թէքլիֆ էյլէ-մէյէրի վէ Ռումանիայա ատա օլուպ պիր սիւրիւս նագլ իսիլէմէյէն մու-հիմմաթ մէսէլէսինին Իթիլաֆը վա-սըթասըյլա հալլի իշիւն թէշէբպուսա-թը լազըմատէ պուլընըլմագատա օլմասը տըր: Պունլարատան մատատա Ռումա-նիանը սոն գարարընը քէնտի իսթի-յարիյլէ վերմէյէճէք պիր հալէ կէլմէսի իհթիմալի տէ վար տըր: Հէր նէ գա-տար Պրաթիանու Ռուսլարըն Մարմո-րիցայա տախիլ օլմալարընը բրօթէսթօ իթատ իսէ տէ, Ռուսլարըն Իթիլաֆ տէվլէթլերի իշիւն զայրը միւսատատ օ-լան պիր վազիյէթը հարպիյէ զարշը-սընատա ատաքէրլերինի Ռումանիա թօր-բաղընատան կէչիրմէկէ թէքրար ճիւ-բաթ իթմէլերինէ տուրէթը գաթիյէտէ մանի օլագիլէճէք գատար չիտատէլէ հարաքէթ իթմէտի: Պիր տէ Ռումա-նիանը իթթիֆաք իսէճէկի թավը ու հարաքէթի Պուլգարիստան իլէ օլան միւնասէգաթըյլա բէք գիյատէ ալէա-գատատ պուլունմագատա տըր:

ՊՈՒ ՍԷՎՏԱ ԳՈՒՐՊԱՆԸ ԳԸԶ

ԳԸՍՄ.— ԱՇԳԸՆ ՍՕՆ ՖԱՃԻԱՍԸ

7.—ՊԻՐ ՄԷՔՈՒՊ ԲԱՌԷԹԻ

տնալընը թէյզէմ վար. օ տա ենանդն քէյֆ ու դէվզելերինէ տալ-օլուզ, պէնի տիւշունէճէք վագթը ը մը տըր: Զէվճիմէ կէլինճէ, օն-սիզ հիչ պահա իթմէք իսթէմէ-ք իսիմ: Ոնը էյիճէ թանքմասը-ը սիզ սէօյլէյէպիլիրսիմ: Էվէլէնէլի սէնէ օլտու, պէն տահա ոնդն նէ-չիտատիկինի, նէյի սէվտիկինի վէ-ն նէֆրէթ իմտիկինի պիլէմէյօ-մ. օ՝ պէնիմ իշիւն զայրը գտավիլը

ալաղընատ, եիւզիւնի ար աչիքեար էգչիտիյոր իտի. Սօնրա քէնտի էղ-մինէ պիր նիհայէթ վերմէք իւզրէ տէ-տիմ քի,—Տօսթըմ, նէ վայթ իսթէր-սէն Բարիզէ ավէլթ իսէլի: Սիզի զատար սէվտիկինիզ Բարիզատէն մահ-ռում իմմէք իսթէմէմ.—հիւզիւ կիւլ-տիւ:— Խայր, ատէտի, մատատամ քի, սիզ պուրատատ, եանընմատընըզ, Կապրիէլ: Պու սէօզ պաշգա պիր ադըզտա տահա թաթլը օլաճագ իտի: Թէլաֆֆուզ օ-լունան պու սէօզլեր, բէք սուզ իտի: 8 կիւն սոնրա Բարիզէ ավէլթ իմմիշ իտիք:

[76] (Տեվամի)

«Ռումանիա, 1913 սէնէսինտէքի բագիպինի թունա իւզէրինտէ գուվվէթլի պիր տէվլէթ օլարադ թէէսիս իթմիշ կէօրմէյէ բէք միւթէէսիր օլմադան տուր։ Իրի ճէպհէ իւզէրինտէ հարպ իթմէք ֆիքրի Ռումանիալըլարը չ'ուպհէպ բէք զիյատէ տիւշինտիրմէքտէ տուր. պունտան սարֆը նազար Ռումանիալըլար՝ չալէտ հարպ իտէճէք օլուրլարսա պունը Պալղանլարտան զիյատէ Մաճարիսթան ալէյհինէ օլուրադ եարբլմըշ թէլագը իտէճէքլէր տիր։ պունը պէօյլէ օլմասը էվվէլա Ռուսիա իլէ միւթթահիտ պիր ճէպհէի հարպա մալիք պուլընմասընտան տօլայը էսպապը ասքերիյէտէն վէ սանիէն Մաճարիսթանը Ռումանիալըլարլա մէսքիւն պուլընան եէրլէրինին Գարբթլարտան կէլէր կէչմէզ Ռուսլար թարաֆընտան իշղալ իտիլմէսի էնտիշէսինէն տօլայը էսպապը սիյասիյէտէն իլէրի գէլմէքտէ տիր. պու ֆիքրլէրին իլճասընա տուր քի Ռումանիալըլար Եունանիսթանտա վուգուա կէլէն սօն հատիսաթտան սոնրա, Պուլկարիսթանը Սէլանիկ ճէպհէսինտէ տանա զիյատէ մէշղուլ օլմասը լաղըմ կէլէճէկինի նազարը տըզգաթա ալարադ, պիրազ կէնիշ նէֆէս ալմըշլար տուր. մահէզա Ռումանիանը տախի պիր կիւն Եունանիսթան կիպի Իթիլաֆը թազիրի ալթընտա զալաճաղը տիւշիւնիւրէք այնը զէմանտա էնտիշէ ըզհարընտան խալի զալընմայօր։

«Պուքրէշ վէ Սինանայա պազըլաճագ օլուրսա Ռումանիատա հալ վէ վազիյէթ պու մէրքէզտէ տիր. Շարկտա վէ Ղարպտա եարբլան Իթիլաֆ թէարրուզլարը իլէ պէրապէր Պալղանլարտա տա Իթիլաֆին թահրիքաթը վէյէվ ճիւղի աէրէճէտէ թէքրար քէնտիսինի կէօսթէրմէկէ պազլամըշ տուր։ Տէօրթլէր Իթիլաֆը եէնիսէն Ռումանիա իլէ սըզը միւնասէպաթ թէէսիսնէ չալըշմադտա տուր։ Շայէտ Իթիլաֆճըլար մաթլուպ օլան մուվաֆֆաղիյաթը ասքերիյէտի իհրազ իտէրլէրսէ. Ռումանիա իլէ ազալը Իթիլաֆ էյլէմէլէրի ըէք միւշքիլ օլմայաճագ տուր. պոփուլաուս քի Պրաթիանու՝ հէր նէ զատար արալարընտա պիր Իթթիհատը թամ մէվճուտ տէյիլսէ տէ, գրալընը Իթիֆաղընա մազհար օլմազտա տուր. մանէզա Ռուսլարը թէարրուզլարընտա մուվաֆֆաղ օլաճագլարընա ինթիզար էյլէյէն Ռումանիա մէհաֆիլի պիլէ հատտա զէմանընին Իթիֆաղընտան վէ մունիմաթ մէսէլէսինին հալլինտէն էվվէլ Ռումանիանը հարպա կիրմէյէճէկինի սէօյլէյօր։ Շու հալտէ Ռումանիա օղուտա. էվասրթընա զատար զաթի պիր գարար վէրէմէյէճէք տիր։

«Պիզ օրտուլարըմըզըն մէթանէթինէ օլան Իթիֆաղընըզա իթթիհատ էյլէյէրէք օղուտա. էվասրթընա տախի քէմալը էնիյէթլէ Ինթիզար իտէպիլմիզ. պու կիւն ըրճալը տէվլէթինի թահթը նուֆուզընտա թուրան ո Ռուս մուվաֆֆաղիյէթլէրի իմիտի պոչա չըգարը զէման Ռումանիանը նէ հարատաղընը քէնտիսի տիւշիւնիւրսէ։»

Թ.

Ռուսիա՝ Ռումանիատան իմիտիցի էհամիյ.— Ռուս սիյասի ըրճալընտան պիրի Պուքրէշտէքի «Ատվէրիլ» կազէթասընա՝ Ռուսիատա պէօյիւք պիր էքսպէդիսիյէթին Ռումանիատան հիչ պիր շէյ պէքլէմէտիկինի վէ հաթթա էնիյէթ պիլէ իթմէտիկինի սէօյլէմիշ տիր։ Ռուսիա՝ Ռումանիա բոլիթիգասընդն իքի սէնէտէն պէրու զրալ վէ Պրաթիանուսընդն թատգիպ իթթիհի սիյասէթատն այրըլմայաճաղընա դանի տիր։ Ռումանիա՝ եալընըզ հարգըն նիհայէթինտէ մաղլուպ օլաճագ թարաֆա սոն տարպէյի վուրապլիմէք ֆըրսաթընը արաստրմագտա տուր։

Թ. Է.

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Սոֆիատան պիլտիրիլտիկինէ. կէօրէ, տախիլը մէմալիքէ սէյահաթ իտէճէքլէր, պատէմա պէլէտիյէ տարէրէլէրինտէն վէ եա բոլիս միւտիրիյէթինտէն վէրիլմիշ հիւքմը հալ չահատէթնամէսինի համիլ օլաճագլար տուր։ Պուլկարիա՝ եօլճրնըն հարաքէթ իտէճէկի մէվզը գօմանտանլըղընա թատսիզ ելընաճագ տուր։

Օ. Լ.

ՐՈՒՍ ԹԷԱՐՐՈՒԶԸ

Ավստրիա-Մաճար հարպ բաբորբ.— Պուդաֆինատա վէ Պրիսլօբ չըմալ հէվալիսինտէ հայիզը ճէնէմիյէթ պիր հատիսէ զուհուր իթմէմիշ տիր։ Զապիյէ վէ Թարարօֆ գուրպինտէ Ռուսլար պիպիմ իլէրի գարաղօլարըմըզը կէրիկ սիւրմիշլէր տիր։ Տիշմէնին պու հէվալիսէ պիզիմ էսքի մէվզամըզա գարշը իֆրա էյլէտիկի թէարրուզ ապիմ գալմըշ վէ սիւշմէն մուհիմ զայեաթա սիւշար օլմըշ տուր։ Քէզալիք Ռուսլարընն Բաճիվիլօֆընը չըմալինա՝ վէ Լուպընն ճէնու